

**ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ПУЛЮЯ**

ШЕЛЕНБЕРГ ЄВГЕНІЙ ЮРІЙОВИЧ

УДК 336

**РЕАЛІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ПРОЕКТНОГО ФІНАНСУВАННЯ
В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА
НА ПРИКЛАДІ ПАТ «ТЕРА»**

Спеціальність 072 – Фінанси, банківська справа та страхування

АВТОРЕФЕРАТ

на здобуття освітнього ступеня «магістр»

Тернопіль – 2018

Дипломною роботою за освітнім ступенем «магістр» є рукопис

Робота виконана на кафедрі економіки та фінансів Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя

Науковий керівник: кандидат економічних наук, доцент
Хрупович Світлана Євгенівна,
доцент кафедри економіки та фінансів,
Тернопільський національний технічний університет
імені Івана Пулюя

Рецензент: кандидат економічних наук, доцент
Шпилик Світлана Василівна,
доцент кафедри промислового маркетингу,
Тернопільський національний технічний університет
імені Івана Пулюя

Захист відбудеться 22 лютого 2018 р. об 10⁰⁰ годині на засіданні екзаменаційної комісії № 55 у Тернопільському національному технічному університеті імені Івана Пулюя за адресою: 46001, м. Тернопіль, вул. Білогірська, 50, навчальний корпус №10, аудиторія № 143.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми роботи. В ринкових умовах України, проектне фінансування є відносно новим видом реалізації інвестиційних проектів. Не всі банки України в змозі надати відповідні послуги, також не мають відповідного досвіду в здійсненні проектного фінансування, та помилково прирівнюють його до звичайного банківського кредитування. Поступове впровадження на практиці та отримання позитивного досвіду від цього запровадження, дозволить активізувати використання цього виду інвестування в Україні.

У сфері розвитку довготермінового кредитування інвестиційних проектів та проектного фінансування, дослідження проводили: В. Геєць, О. Амоша, А. Мороз, І. Алексеєв, А. Пересада, О. Барановський, О. Вовчак, П. Буряк, Т. Смовженко, А. Вожжов, М. Кизим, С. Іщук, М. Козоріз, О. Ковалюк, В. Корнеєв, О. Кузьмін, М. Крупка, А. Кузнєцова, С. Реверчук, Р. Слав'юк, та інші вчені-економісти.

Мета і завдання дослідження. Метою даного дослідження є обґрунтування реалізації процесу проектного фінансування в контексті розвитку інвестиційної привабливості ПАТ «ТерА». Відповідно до мети, були поставлені такі завдання:

- систематизувати теоретико-методичні засади проектного фінансування в контексті розвитку інвестиційної привабливості;
- виконати аналітичні дослідження фінансового стану ПАТ «ТерА»;
- висвітлити особливості проектного фінансування в Україні, його проблеми, запропонувати заходи покращення;
- сформувати процес реалізації проектного фінансування на ПАТ «ТерА»;
- охарактеризувати сучасний стан кондитерської галузі України, та описати чинники інвестиційної привабливості ТОП-3 виробників;
- здійснити техніко-економічне обґрунтування проекту із запуску нової лінії виробництва на ПАТ «ТерА»;
- описати фінансовий план та здійснити аналіз беззбитковості реалізації проекту із запуску нової лінії виробництва на ПАТ «ТерА»;
- описати процес забезпечення охорони праці на ПАТ «ТерА»;
- висвітлити основні аспекти забезпечення розосередження запасів матеріальних засобів, та організацію захисту та охорони запасів на базах і складах постачання;
- систематизувати основні засади забезпечення фінансування робіт із запобігання і ліквідації надзвичайних ситуацій та їх наслідків.

Об'єктом дослідження виступає розроблений проект для кондитерської фабрики ПАТ «ТерА».

Предметом дослідження є процес реалізації проектного фінансування на ПАТ «ТерА».

Під час написання магістерської роботи, були використані такі **методи дослідження** як: монографічний, порівняння, прогнозний метод, аналіз коефіцієнтів, аналіз, узагальнення, аналогія, розрахунково-конструктивний метод, балансовий метод.

Наукова новизна отриманих результатів полягає у спробі покращення інвестиційної привабливості досліджуваного підприємства за допомогою реалізації розробленого проекту із запуску нової лінії виробництва.

Практичне значення дипломної роботи полягає у можливості реалізації процесу проектного фінансування на основі обрахованих прогнозованих показників грошових потоків, витрат та доходів. У даному проекті, детально вказано плановані обсяги виробництва, способи просування продукції, необхідні витрати на оплату праці.

Публікації. Результати проведених досліджень опубліковані у одній праці, яка є тезами науково-практичної конференції.

Структура роботи. Дипломна робота магістра складається з вступу, 6-х розділів, висновків та пропозицій, загальним обсягом 118 сторінок, з них текстова частина 102

сторінки, 27 таблиць і 21 рисунок, списку використаних джерел із 109 найменувань; 3 додатків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **ВСТУПІ** подано загальну характеристику магістерської роботи: актуальність роботи, її мету і завдання, об'єкт, предмет, описано наукову новизну і практичну значимість отриманих результатів.

У **першому розділі** «ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ПРОЕКТНОГО ФІНАНСУВАННЯ В КОНТЕКСТІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА» було розглянуто теоретико-методологічні аспекти проектного фінансування та інвестиційної привабливості. Було визначено, що проектне фінансування являє собою фінансування інвестицій, при якому джерелом погашення заборгованості є потоки готівки, генеровані в результаті реалізації самого інвестиційного проекту. Здійснено визначення, що інвестиційна привабливість – це сукупність об'єктивних та суб'єктивних умов, що сприяють або перешкоджають процесу інвестування національної економіки на мікро-, мезо- і макрорівнях, яка залежить від внутрішніх та зовнішніх факторів.

У **другому розділі** «АНАЛІТИЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПАТ «ТЕРА» протягом досліджуваного періоду 2012-2016 років, було виявлено кризовий період, який припав на період 2013-2014 років діяльності досліджуваного підприємства. У цьому періоді більшість показників рентабельності від'ємні, це зумовлено збитковою діяльністю підприємства.

Також, варто відмітити про негативну тенденцію зношеності основних засобів, яка кожного року зростає, і протягом 2016-го року досягнула 77 процентів.

Проте, попри довготривалий кризовий період, у 2015 році стан покращився, що свідчить про підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами. Підприємство вийшло на позитивний фінансовий результат, а саме чистий прибуток у розмірі 1395 тис. грн., також відбулось підвищення показників рентабельності та власного капіталу.

Для пришвидшення розвитку проектного фінансування, у **третьому розділі** «ПРОЕКТНЕ ФІНАНСУВАННЯ ЯК МЕТОД ПОКРАЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПАТ «ТЕРА» було запропоновано для нього створити сприятливе інвестиційне середовище, до складу якого повинні входити такі основні елементи:

- маркетингове та інформаційне первинного вибору ефективних інвестиційних проектів і програм, отримувачів інвестицій, середовища відбору перспективних галузевих і регіональних ринків,;
- здійснення технологічної, екологічної та фінансової експертиз інвестиційних проектів і розроблення програм для цілей прийняття інвестиційних рішень;
- оцінка активів суб'єктів отримання інвестицій;
- оцінка ефективності запропонованих проектів;
- страхове обслуговування інвестора та його проектів, зменшення ризиків;
- здійснення комплексного фінансового обслуговування процесу реалізації проекту;
- контроль та управління проектом, його розвитком та забезпеченням повернення інвестицій.

Забезпеченням покращення інвестиційної привабливості на ПАТ «ТерА», покликаним є запропонований проект із розширення лінії виробництва щодо виготовлення 4-х видів шоколадних батончиків.

Проект передбачає закупівлю нового обладнання та запуск лінії з виробництва шоколадних батончиків на ПАТ «ТерА». Дана пропозиція має такі можливості:

- можливість використання окрім нового також і наявне обладнання для розширення виробництва;
- відсутність пошуку нової сировини для продукції, оскільки буде достатньо збільшити кількість постачання необхідної сировини;

- реалізація виготовлених батончиків здійснюватиметься за доступними цінами порівняно з цінами на аналогічну продукцію конкурентів;

У четвертому розділі «СПЕЦІАЛЬНА ЧАСТИНА» було проаналізовано фінансово-економічну і зовнішньополітичну ситуацію на ринку кондитерських виробів України та оцінено ступінь інвестиційної привабливості трьох лідерів в цій галузі – корпорації Roshen, групи Конті і компанії АВК – за результатами виробничої діяльності за 2016 рік. Результати аналізу і оцінки представлено у вигляді відношення переваги між ними. Виходячи з наведених статистичних даних, було з'ясовано що найбільш привабливим об'єктом для інвестування є кондитерська фабрика АВК, а найменш привабливим – група Конті.

У п'ятому розділі «ОБГРУНТУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ» було розглянуто пропонований проект, із запуску нової лінії виробництва 4 видів нової продукції на ПАТ «ТерА». У розділі було висвітлено: маркетингову стратегію просування продукції; планування витрат на персонал; планування операційних витрат та собівартості одиниці продукції; здійснено прогнозований баланс грошових коштів та прогноз прибутків та збитків проекту. Здійснення аналізу беззбитковості показало, що проект протягом першого року, досягне продажів на 632 тис. грн. Загальна вартість продажів становитиме 322,32 тис. грн., з них валового прибутку 309,68 тис. грн. Відсоток валового прибутку становитиме 51 %, що явно свідчить про незначну проте наявну користь проекту. Сума поточних видатків становитиме 260, 15 тис. грн., і відповідно точка беззбитковості знаходитиметься на рівні 510, 115 тис. грн.

Шостий розділ «ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА В НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ», дозволяє стверджувати що ПАТ «ТерА» в достатньому обсязі фінансує заходи з охорони праці. Рівень виробничого травматизму незначний, смертельних випадків та випадків з важкими ушкодженнями не було зафіксовано за досліджуваній період. За цей період відбулось лише три випадки незначних тілесних ушкоджень пов'язаних через необережність працівників у зимовий період, а саме на території гаражних будівель.

Задля уникнення повторення даних інцидентів, потрібно систематично проводити з працівниками інструктажі з охорони праці; переобладнати місця зберігання інструментів у гаражних приміщеннях; здійснити переобладнання покриття підлоги у гаражних приміщеннях на більш жорстке, задля уникнення падіння працівників; також, збільшити частоту прибирання зони гаражних приміщень.

ВИСНОВКИ

Представлені розрахунки обґрунтування економічної ефективності пропонованого проекту для ПАТ «ТерА». Проект передбачає закупівлю нового обладнання та запуск лінії з виробництва шоколадних батончиків на ПАТ «ТерА». Дана пропозиція має такі можливості:

- можливість використання окрім нового також і наявне обладнання для розширення виробництва;
- відсутність пошуку нової сировини для продукції, оскільки буде достатньо збільшити кількість постачання необхідної сировини;
- реалізація виготовлених батончиків здійснюватиметься за доступними цінами порівняно з цінами на аналогічну продукцію конкурентів;

Виготовлена продукція розраховуватиметься на широке коло споживачів без будь-яких обмежень, буде доступною для споживачів з різними рівнями доходів.

Здійснення аналізу беззбитковості показало, що проект протягом першого року, досягне продажів на 632 тис. грн. Загальна вартість продажів становитиме 322,32 тис. грн., з них валового прибутку 309,68 тис. грн. Відсоток валового прибутку становитиме 51 %, що явно свідчить про незначну проте наявну користь проекту. Сума поточних видатків становитиме 260, 15 тис. грн., і відповідно точка беззбитковості знаходитиметься на рівні 510, 115 тис. грн.

Перелік згідно ДСТУ 8302:2015

1. Шеленберг Є. Ю. Безумовний базовий дохід громадян. Зарубіжний досвід та перспективи використання в Україні / Є. Ю. Шеленберг // Соціально-економічні аспекти розвитку економіки: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції студентів і молодих учених (м. Тернопіль, 27- 28 квітня 2017 р.) . - Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, 2017. – С. 137-140.

АНОТАЦІЯ

Шеленберг Є. Ю. Реалізація процесу проектного фінансування в контексті розвитку інвестиційної привабливості підприємства, на прикладі ПАТ «ТерА». – Рукопис. Дослідження на здобуття освітнього рівня «Магістр» спеціальності 072 – «Фінанси, банківська справа та страхування». – ТНТУ ім. І. Пулюя. – Тернопіль, 2018.

Роботу присвячено питанням удосконалення інвестиційної привабливості досліджуваного підприємства, яке функціонує в кондитерській галузі. За допомогою методів проектування та прогнозування було розроблено інвестиційний проект із запуску нової лінії виробництва.

Розглянуто наукові підходи до створення системи проектного фінансування. Запропоновано теоретичне бачення реалізації процесу проектного фінансування. Здійснено аналітичні дослідження фінансових показників та їхнього впливу на результати фінансово-господарської діяльності підприємства. Дано загальну оцінку сучасного стану проектного фінансування в Україні, знайдено основні проблеми та запропоновано заходи їхнього вирішення. Визначено напрями активізації фінансової політики регіональних ринків збуту. Здійснено обґрунтування економічної ефективності розробленого проекту із запуску нової лінії виробництва.

Ключові слова: проектне фінансування, інвестиційний проект, кондитерські вироби, інвестиційна привабливість, прогнозування, точка беззбитковості.

ANNOTATION

Shelenberh E.Yu. Realization of the project financing process in the context of development of investment attractiveness of the enterprise on the example of PJSC "TerA". - The manuscript. The research for obtaining an educational level "Master", specialty 072 - "Finance, Banking and Insurance". - I. Puluj TNTU. - Ternopil, 2018.

The work is devoted to the issues of improving the investment attractiveness of the investigated company which is based on operating in the confectionery industry. With the help of design and forecasting methods, an investment project was launched to start a new production line.

The scientific approaches to creating a project financing system are considered. The theoretical vision of the project financing process realization is offered. Analytical researches of financial indicators and their influence on results of financial and economic activity of the enterprise are carried out. The general assessment of the current state of project financing in Ukraine is given, the main problems are identified and measures for their solution are proposed. The directions of activation of financial policy of regional markets are determined. The justification of the economic efficiency of the developed project for launching a new production line is grounded.

Key words: project financing, investment project, confectionery products, investment attractiveness, forecasting, break-even point.